

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. VIII. Vtrum aliquis liquor possit vino consecrato commisceri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

ARTICVLVS VI.

*Virum species sacramentales possint
nutrire?*

RELECTA quorundam sententia dicentium species sacramentales solum confortare odore, dum alterantur.

Respondet affirmatiue, quod experientia constat. Porro hic eodem modo philosophandum, quo superiori articulo, scilicet quando species sumptae ita alterantur, ut substantia panis sub illis esse definiet, creari a Deo materiam sub quantitate & dispositionibus aptis ad formam alii recipientem, quae eodem instanti coniungatur materiae alteri, & eius formae, vel per educationem formae ex illa parte materiae, vel per unionem si sit anima rationalis.

Ex his patet quod & quomodo homo possit inherere ex speciebus vini consecratis, speciebus vi caloris naturalis ita alteratis, ut naturaliter definiet substantia vini (si adesset) quo casu creatur materia, simulque educitur forma, quae eo casu educeretur ex materia vini.

Ex quibus ulterius apparet nullo modo requiri, ut substantia panis vel vini remaneat in hoc Sacramento, ut dicamur ex illo sustentari, nutriri &c. ad enim fieri potest ratione specierum, modo a nobis explicato.

ARTICVLVS VII.

*Virum species sacramentales frangantur
in hoc Sacramento?*

AFFIRMAT; quod patet experientia, quia species antea continue discontinuantur; corpus tamen Christi secundum se non frangitur, quia est totum in singulis partibus, & non est modo quantitativo, quod si dicatur manibus sacerdotum frangi, sicut compulsum est fateri Berengarius, id dicitur denominatione extrinseca ratione specierum, sub quibus latet. videri potest D. Tho. responsione ad 3.

ARTICVLVS VIII.

Virum aliquis liquor possit vino consecrato commisceri?

AFFIRMAT; patet experientia, quae constat species consecratas posse quoad locum commisceri cum aqua, vino, vel alio liquore, idque vel sine alteratione, vel cum alteratione vini, vel utriusque partis, ubi

Aduerte 1. si tanta sit specierum alteratio, ut, si adesset vinum, non remaneret sub iis ita alteratis, neque Christi sanguinem sub iisdem remansurum iuxta receptam Theologorum doctrinam in superioribus probatam, remansurum vero, si alteratio non eo usque procedat, est contra verum si actiuitate specierum liquor admixtus ita alteretur ut destruantur dispositiones necessariae ad conseruationem formae substantialis, producendam substantiam ad cuius formam inducitur apta dispositiones. unde si species consecrata in corpore admixto producat

qualitates aptas ad introductionem formae vini, producat vinum, non autem sanguis Christi, qui sola consecratione ponitur, non autem virtute agentis naturalis.

Aduerte 2. liquorem admixtum non permisceri cum sanguine Christi existente sub speciebus, quia sanguis totus est in qualibet parte, & proinde non diuiditur neque eius partes interponuntur partibus liquoris admixti, quod ad mixtionem requiritur.

Solum ergo species miscentur, quarum quantitas diuidi potest, & liquori interponi: neque solum sanguis Christi miseri non potest liquori, sed nec proprie continuatur, quia non ita adungitur liquori, ut vnum cum illo confluet, cum liquor & sanguis sint plane distincti suppositis.

Ex dictis patet quod quantitas sanguinis Christi non possit continuari cum liquore adiuncto, eiusque quantitate, quantitatem vero specierum posse continuari cum quantitate liquoris verius est, & indicat D. Tho. ad 2. Confr. si ea quantitas esset in subiecto, posset continuari cum alia, v. g. si vinum vino misceretur, fieret vnum vinum & vnum totum, atque adeo duae quantitates coibunt in vnam per unionem, ergo etiam possunt continuari quantitates, quarum vna est in subiecto, altera extra subiectum, quia illa, quae est extra subiectum, non ideo perdit aptitudinem, ut possit cum altera miseri & vnam quantitatem constituere. restat difficultas de eo quod docet D. Tho. in hoc art. itaque

D. V. B. I. V. M.

An per solam commixtionem vini non consecrati cum speciebus consecratis, absque alia alteratione possit sanguis Christi definere esse in hoc Sacramento?

ITA censet D. Tho. hic dicens: Si fiat tanta permixtio liquoris cuiuscumque, quod perveniat ad totum vinum consecratum, non remanebit ibi sanguis Christi. Censet ergo quando liquor ita pervadit species consecratas, ut illas diuidat in minimas partes, tunc definere sub illis esse Christi sanguinem, quia posita tali permixtione exurgit aliquod tertium compositum ex utroque. idem dicit de parua adiunctione alicuius liquoris, quae per totum non diffunditur, sed tantum usque ad aliquam partem, quod scilicet sanguis Christi definat esse sub ea parte, quae sententia est difficilis, unde varij, ut eam defendant, varia dicunt parum consentanea discursui beati Thomae.

Palud. dist. 12. quaest. 5. art. 2. censet si vinum, quod infunditur, non possit facile commisceri, quia est crassioris substantiae, non statim definere Christi sanguinem sub speciebus (idem dicendum si species consecratae sint crassiores) si vero tam vinum infusum, quam species, sint ita subtilia, ut facile possint se invicem penetrare, & miseri per minimas partes, eo casu dissolui species & Christi sanguinem definere sub illis existere. Sotus dist. 10. quaest. 2. art. 8. §. ad hoc verò, censet sancti Thomae sententiam solum intelligendam conditionaliter, si videlicet species in minimis partibus interficerentur, id tamen esse impossibile. Alij aliter explicant.

Hinc aliorum sententia est Christi sanguinem nunquam definere esse sub speciebus vini propter solam mixtionem communi modo fieri solitam

Liquor admixtus non misceatur cum sanguine Christi.

Sola species misceantur. Liquor & sanguis proprie non continuantur. Coroll.

21. Affirmat D. Thom.

Palud.

Sot.

22.

Sententia negans.

P p

per

per partium diuisionem & mutuam penetrationem non accedente specierum mutatione, seu alteratione cum qua substantia vini sub iisdem desineret esse.

Probatur.

Probatur, sanguis Christi tamdiu remanet sub speciebus consecratis, quamdiu illae manent sensibiles, ut apud omnes receptum est, & tradit frequenter D. Tho. in his quaestionibus; non obstante autem diuisione, & permixtione cum alio liquore, species possunt remanere sensibiles.

Confirm. si vinum vino solum misceatur secundum locum, non eo ipso mutatur vini substantia, ita ut exurgat aliquod tertium distinctae speciei, & naturae, sed solum fit aliquid maius intra eandem speciem, quo non obstante remanet substantia utriusque vini; ergo si species vini consecrati misceantur, v. g. rubri vino rubro, non eo ipso desinet Christi sanguis sub eis manere. unde discursus D. Tho. videtur deficere, & aliquo modo repugnare experientiae. certe si quid probet, non tantum probat, quando species diuiduntur per partes minimas, sed etiam quando fit mixtio seu coagmentatio per partes maiores, quia semper verum est quod suo modo exurgat aliquod tertium. similiter ex eo discursu sequitur quod quando species panis vel vini diuiduntur, non remaneat corpus & sanguis Christi, quantumvis post diuisionem remaneant sensibiles, quia non remaneret vnus panis & vnum vinum, sed duo. sequitur etiam non remanere Christi sanguinem sub speciebus vini consecratis, si species duorum calicum mittantur in vnum, quae aperte constat esse falsa.

Ratio D. Thom. est inefficax.

Dices id posse esse verum, si mixtio, & penetratio fiat per partes maiores, non verò si per minimas, hoc enim casu dici potest non remanere Christi sanguinem, & de eo potest intelligi D. Tho. sententia.

Resp. 1. sanctum Thomam non posse ita intelligi, cum eius discursus fundetur in eo quod ex mixtione exurgat tertium, quod habet locum etiam si duo liquores eiusdem speciei inter se misceantur in partibus magnis.

Resp. 2. si permixtio in minimis partibus sit impossibilis, D. Tho. non posse de ea intelligi sub conditione, cum ponat duos modos practicos, quibus Christi sanguis possit desinere esse sub speciebus, & qui re ipsa poni possit.

Resp. 3. etiam si mixtio fiat in minimis, remanere sanguinem, pro quo

23.

Notandum quod licet forte daretur minima pars in homogeneis, sub qua seorsim sumpta forma posset existere, ita ut non posset existere sub minori (quod tamen multi negant, & per se loquendo, & praecisa actione extrinseca videtur verius) non detur tamen minima inexistens, ita ut etiam sub minori coniuncta non posset forma perseverare, sed quantumvis parua concipiatur, posse adhuc sub minori in continuo permanere, quantumvis ergo duo vina rubra v. g. sibi inuicem misceantur in partibus paruis, & se inuicem peruadant, potest utriusque substantia, & forma permanere, quia semper sibi inuicem vniuntur ad conflandum vnum continuum. porro in tali continuo non est pars quae non sit sensibilis sensibilitate totius, unde licet dari posset pars tam parua, quae separata non remaneret sensibilis, non tamen datur coniuncta; ex quo patet ex parte sensibilitatis nihil ob stare, quo minus sanguis remaneat

post huiusmodi mixtionem in partibus minimis specierum consecratarum.

Confirm. si duo vina ante consecrationem ita commiscerentur, posset vinum ita consecrari, ut qualibet pars esset consecrata; ergo species ante consecratam consecrationem retinebunt, non obstante tali permixtione: quod enim non obstat consecrationi futurae, non potest ob stare factae.

Ex his infero 1. quod si species consecrata vini rubri misceantur vino rubro eiusdem speciei non consecrato, Christi sanguis non desinet sub speciebus consecratis existere.

Probatur, non desinet alteratione specierum, quia vinum rubrum per sua accidentia non potest alterare species vini eiusdem speciei alteratione saltem corruptiua: quod addo, quia si forte sit potentius, bene potest pericere in odore, sapore &c. non etiam propter mixtionem, quia ea sola non sufficit, ut sanguis desinat existere sub speciebus consecratis.

Infero 2. idem dicendum, si species consecrata vini rubri aliis speciebus vini rubri eiusdem speciei consecratis misceantur, propter eandem rationem. quod de quibuscumque aliis inter se specie conuenientibus est intelligendum. unde, si omnia vina conueniant inter se specie infima, nulla eorum permixtio, v. g. albi cum rubro, Hispanici cum Rhenano tollit consecrationem specierum, vel faciet, ut Christi sanguis, qui sub speciebus certi vini latebat, desinat sub illis existere, v. g. si misceantur species consecratae vini Rhenani cum vino Hispanico consecrato, vel non consecrato, non desinet Christi sanguis esse sub speciebus.

Probatur, quia quantumvis aliqua species alterentur ab aliis, vel ab alio vino, tamen ex supposito nunquam ita alterabuntur, ut si vinum esset sub iisdem periret, ergo neque desinet sub illis Christi sanguis existere.

Confirm. nulla alteratio proveniens ab agente extrinseco sufficit, ut desinat sanguis existere sub speciebus consecratis, nisi sufficiat per modum dispositionis ad expulsiorem formae vini praexistens, ergo nec sufficit alteratio proveniens a vino permixto vel eius speciebus, nisi perducere possit ad destructionem vini si esset sub speciebus. Si verò vina inter se differant, ut aliquorum fert opinio

Infero 3. si species consecratae vini certae speciei misceantur cum vino alterius speciei, & ita alterentur ab eo, ut substantia prioris non posset remanere sub illis speciebus, neque sub iisdem remanebit Christi sanguis; idemque proportionem dicendum quando species consecratae permiscetur cum speciebus consecratis vini alterius speciei, quia non remaneret entitas vini, cuius ita alterantur species.

Dices ex speciebus ita alteratis generaretur vinum, ergo sanguis Christi potest remanere.

Resp. neg. consequentiam, quia vinum procreandum non est eiusdem naturae cum priori, sed diuersae; unde cum illud prius verè corrupteretur si praexistere, sequitur non remansurum sanguinem succedentem vino, quod in dicto casu non remaneret.

Quia verò nondum satis constat, verum vina inter se specie infima conueniant, diligenter ab eiusmodi mixtione cauendum, quia merito dubia redderetur existentia sanguinis Christi sub aliqua parte

parte specierum, quod non contingeret sine maximo miscens sacilegio, quæ autem vina inter se differant specie, (supposita sententiâ, quæ asserit differre) non ita facile iudicari potest, sed ex variis proprietatibus & effectibus planè distinctis potest aliquo modo colligi.

Ex dictis facillè patet responsio ad rationem S. Tho. quod scilicet non qualibet mixtio secundum locum sit causa corruptionis miscibilium, ex qua exurgat tertium distinctæ naturæ ab illis quæ miscentur, vno autem aliquorum non tollens naturam, & entitatem vini, non sufficit ut sanguis definat esse sub speciebus antea consecratis, licet aliquo modo mutetur denominatio.

Petes quid dicendum de casu posito à Soto supra, scilicet, si in vas vini non consecrati immittatur vna gutta vini consecrati eiusdem speciei?

Resp. non perdere suam consecrationem, unde si possit citò extrahi extrahendam & in sacros usus deputandam, reliquum verò vinum posse in usus communes conuerteri, quo verò casu non potest facile discerni, & extrahi, totum deputandum in usus sacros, de quo casu posteriori aliquos intelligo, qui indistinctè loquuntur, est contra Sotum qui existimat vinum tanquam commune habendum.

QUESTIO LXXVIII.

De forma Sacramenti Eucharistiae.

ARTICVLVS I.

*Utum hæc sit forma huius Sacramenti:
Hoc est corpus meum, & Hic est
calix sanguinis mei?*

QUESTIO intelligitur de formâ Sacramenti in fieri seu consecrationis: cum enim hoc Sacramentum consistat in re quadam permanente, nimirum in corpore & sanguine Christi, & speciebus, constat prædictas formas non posse esse, vel dici illi intrinsecas, sed eatenus dici formas, quod sunt formæ, quibus hoc Sacramentum conficitur.

Conclusio D. Tho. est affirmatiua, quia per prædictas formas optime significatur præsentia corporis Christi sub specie panis, & præsentia sanguinis sub specie vini, quæ in hoc Sacramento ponuntur.

Aduerte ex eodem, discerni inter ministrum huius Sacramenti & aliorum, quod minister in aliis Sacramentis operetur propriam personam representans, quamvis potestate à Deo acceptâ, in Sacramento verò Eucharistiae conficiendo profertur verba in personâ Christi, in cuius personâ materiam consecrat, illam in aliam rem conuertendo.

DVBIVM I.

Qua ratione Christus Dominus hoc Sacramentum consecrerit?

PLURES hæc de re sunt sententiæ.

Prima est Innocentij lib. 4. de sacro altaris mysterio cap. 6. circa finem, ubi ait, dici posse quod Christus virtute diuina confecerit, & postea formam expressit sub qua posteri benedicerent. quibus verbis significat Christum ex potestate excellentiæ hoc Sacramentum confecisse absque vllis verbis, quamvis postea ea protulerit, quæ futura erant forma, quâ consecratio perficeretur. pro quâ sententiâ varij citantur.

Secunda opinio apud D. Tho. responsione ad 1. asserit Christum consecrasse verbis nobis ignotis.

Tertia apud eundem censet Christum verbis consecrasse, & quidem iisdem quibus iam sit consecratio, sed ea bis pronuntiasse, semel secretò ad consecrandum, postmodum manifestè ad instruendum.

Communissima Theologorum sententiâ docet Christum verbis consecrationem perfecisse, & quidem nobis notis, iisque semel tantum prolatis, pro qua

Dico 1. Christus in confectione huius Sacramenti verbis usus est.

Probat ex Trident. sess. 13. cap. 1. *Maiores nostri omnes, quotquot in verâ Christi Ecclesiâ fuerunt, qui de sanctissimo hoc Sacramento disseruerunt, aperitissime professi sunt hoc tam admirabile Sacramentum in ultimâ cenâ Redemptorem nostrum instituisse, cum post panis vniue benedictionem, se suum ipsius corpus illis præbere, ac suum sanguinem deferri, ac perspicuis verbis testatus est, quæ verba à sanctis Evangelistis commemorata & à Diuo Paulo postea repetita, cum propriam & apertissimam significationem præferant, secundum quam à Patribus intellecta sunt. Quibus verbis Concilium grauissimè tradit hoc Sacramentum, institutum fuisse his verbis, quibus Christus testatus est suis discipulis se corpus & sanguinem suum præbere, quæ verba traditab Evangelistis relata. Idem Probat ex Canone Missæ, ubi dicitur: Qui pridie quàm pateretur &c. deditque discipulis suis dicens: Accipite, & manducate, hoc est corpus meum, quibus verbis Ecclesiâ indicat Christum usum verbis in confectione huius Sacramenti.*

Probat 2. ex Patribus; Author sermonis de cenâ Domini apud Cyprianum agens de Christo, PP. qui in cenâ panem & vinum protulit, ait: *Hoc est corpus meum. manducauerant, & biberant* (scilicet Apostoli) de eodem pane secundum formam visibilem, sed ante verba illa tribus ille communis tantum nutriendo corpori commodus erat. ubi indicat consecrationem verbis à Christo esse peractam. Chrysost. homilia 2. in epist. 2. ad Timotheum in fine: *Quemadmodum verba, quæ locutus est Christus, eadem sunt, quæ sacerdos nunc quoque pronuntiat, ita oblatio eadem est.* Eusebius Emisensis sermone 5. de Paschate: *Inuisibilis sacerdos visibiles creaturas in substantiam corporis & sanguinis verbo suo secretâ potestate conuertit, ita dicens: accipite, & comedite, hoc est corpus meum, & sanctificatione repetitâ accipite, & bibite, hic est sanguis meus.* refertur can. quia corpus, de consecratione, distinct. Can. quia corpus.

2. Idem homilia in Dominicam Palmarum ad illa verba: *Cenantes autem cis, ait: Ecce sacerdos in æter-*